

Jerzy Bielawski

40 lat Okręgu Kaliskiego Polskiego Związku Filatelistów 1980 - 2020

Kalisz 2020

III Ogólnopolska Narada Przewodniczących Kół PZF
Kalisz 1985 08 24-25

45 LAT
FILATELISTYKI KALISZKIEJ

45 LAT FILATELISTYKI
KALISZKIEJ

Wstęp

Rok 2020 okazał się szczególnym rokiem dla polskiej filatelistyki. Zbiegły się bowiem trzy rocznice z nią związane. Pierwszym ważnym jubileuszem była 160. rocznica emisji pierwszego znaczka polskiego. Druga - to 70-lecie Polskiego Związku Filatelistów. Wreszcie - w nawiązaniu do tego jubileuszu - należy odnotować 40-lecie Okręgu PZF w Kaliszu, które stało się przedmiotem niniejszego opracowania. Wypada zwrócić też uwagę na jeszcze jeden jubileusz, przypadający w tym roku - 180. rocznicę ukazania się pierwszego znaczka na świecie.

Podjmując się opracowania historii Okręgu Kaliskiego PZF, uznałem za konieczne i celowe sięgnięcie do genezy filatelistyki, jako ważnego zjawiska społecznego i kulturowego. Dlatego też w pierwszych rozdziałach przywołałem wydarzenia związane z wprowadzeniem do obiegu pierwszego znaczka pocztowego w Wielkiej Brytanii (1840 r.) i emisją pierwszego znaczka polskiego (1860 r.). W konsekwencji pojawił się na świecie szeroki ruch propagujący „filatelię”, poprzez emisje znaczków pocztowych w wielu krajach, organizację wystaw filatelistycznych, powoływanie stowarzyszeń i publikowanie fachowej literatury, jak: katalogi, podręczniki, albumy i inne opracowania przydatne „markolubom”. W dalszej części przedstawiłem początki zorganizowanego ruchu filatelistycznego w Polsce (Kraków 1893 r.) i jego rozkwit w okresie międzywojennym. Po drugiej wojnie światowej nastąpiło w kraju odrodzenie ruchu stowarzyszeniowego wśród filatelistów, którego ukoronowaniem stało się powołanie - w 1950 roku - Polskiego Związku Filatelistów, ze strukturami terenowymi, co pozwoliło na jego aktywną działalność w zakresie szerokiego propagowania filatelistyki.

Filatelistyka w Kaliszu swój początek posiadała w dwudziestoleciu międzywojennym. Jednak działalność zorganizowana w mieście rozpoczęła się z chwilą utworzenia w 1954 r. Koła Polskiego Związku Filatelistów. Jego intensywna działalność skupiła się od początku na propagowaniu kolekcjonerstwa znaczków pocztowych poprzez, organizowanie spotkań wymiennych, prelekcji z udziałem doświadczonych filatelistów z większych ośrodków w kraju, wystaw i pokazów. Skupiono też uwagę na upowszechnianiu filatelistyki wśród młodzieży, o czym napisałem w oddzielnym rozdziale.

Rok 1980 stał się przełomowym dla środowiska filatelistów Kalisza i całego regionu. Powołano bowiem Okręg PZF, skupiający Koła PZF działające w powiecie kaliskim i młodym województwie, utworzonym pięć lat wcześniej. W wyniku tego nastąpiły ważne dokonania organizacyjne, sukcesy w wystawiennictwie i piśmiennictwie filatelistycznym. Na dokonania Okręgu złożyła się też działalność kół terenowych, kierowanych przez doświadczonych filatelistów, w takich ośrodkach, jak: Jarocin, Pleśzew, Witaszyce, Krotoszyn, Kępno, Mikstat, Ostrzeszów i Ostrów Wielkopolski. Ponadto w Okręgu Kaliskim swoją działalność odnotowały Kluby Tematyczne PZF, jak: „Kangur”, „Św. Gabriel” i „Znaki Polecenia”. Tym zagadnieniom poświęciłem odrębne rozdziały monografii. Publikację uzupełnił aneks, zawierający m.in. afisze, plakaty, pisma, dyplomy i inne materiały związane z ważniejszymi projektami filatelistycznymi, realizowanymi w okręgu.

Przy opracowywaniu monografii wykorzystałem wszelkie możliwe i dostępne źródła, dokumentujące dzieje Okręgu PZF w Kaliszu, ze szczególnym uwzględnieniem opracowań publikowanych na łamach „Filatelisty Kaliskiego” i wydawnictwa związane z historią polskiej filatelistyki i Polskiego Związku Filatelistów. Mam nadzieję, że mono-

grafia spełni rolę, jako udokumentowanie i ukoronowanie działalności Okręgu Kaliskiego PZF w latach 1980 - 2020. Opisane wydarzenia, składające się na historię zorganizowanego ruchu filatelistycznego w „starym grodzie nad Prosną” oraz w Okręgu Kaliskim, przedstawiłem chronologicznie, stąd publikacja przyjęła charakter kroniki z zapisem faktów, bez zbędnych opisów i komentarzy. W celu udokumentowania ważniejszych projektów wykorzystałem dostępne ilustracje i zdjęcia, pozostające w zasobach Zarządu Okręgu Kaliskiego PZF, niejednokrotnie pokazane we wcześniejszych opracowaniach i relacjach z uroczystości filatelistycznych. Reprodukowane walory pocztowe należą do zbiorów własnych autora publikacji.

Jerzy Bielawski

Kalisz, marzec - wrzesień 2020 r.

Spis treści

Wstęp	
1. Rok 1840 - początki filatelistyki	7
2. Zorganizowany ruch filatelistyczny w Polsce 1893 - 1939	9
3. Polski Związek Filatelistów 1950 - 2020	13
4. Wystawiennictwo w Polsce 1960 - 2018	21
5. Filatelistyka w Kaliszu	
Okres międzywojenny	26
Koło PZF 1954 - 1980	26
Wystawiennictwo kaliskie 1959 - 1977	35
6. Okręg Kaliski 1980 - 2020	
Działania przygotowawcze	43
Powołanie okręgu	43
Lata 1980 - 1997	45
V kadencja 1998 - 2001	55
VI kadencja 2002 - 2005	58
VII kadencja 2006 - 2010	63
VIII kadencja 2011 - 2015	70
IX kadencja 2016 - 2020	81
7. Filateliści w Bibliotece Głównej	88
8. Wystawiennictwo w Okręgu Kaliskim	
Wystawy konkursowe: 1984 - 2010	103
Pokazy filatelistyczne: 1986 - 2018	119
9. Piśmiennictwo filatelistyczne	136
10. Kluby zainteresowań	
Klub Tematyczny „Kangur”	142
Grupa Kaliska Klubu „Św. Gabriel”	143
Ogólnopolski Klub „Znaki Polecenia”	152
11. Koła terenowe PZF	156
12. Filatelistyka wśród młodzieży	183
13. Aneks	190
Literatura	242

POLSKI ZWIĄZEK FILATELISTÓW
POLSKA KAPITUŁA FILATELISTYCZNA
-PRYMUS-
DLA
JERZEGO BIELAWSKIEGO
ZA 2004 ROK W KATEGORII
NAJLEPSZY PUBLICYSTA ROKU
KATOWICE, DNIA 21.05.2005 R.

13.11.2004
Kalisz 1
Kalisz 1014 KALISZ 2004

179

200 lat
POCZTY DZIŁANOWEJ
w mieście DZIŁANÓW - KALISZ

POLSKA 3,25
50 lat
POLSKA 2004
13.11.2004
OSTRZEWOŁA 1
KALISZ 2014 KALISZ

200 lat
POCZTY DZIŁANOWEJ
w mieście DZIŁANÓW - KALISZ

POCZTA POLSKA
300 lat
POCZTY DZIŁANOWEJ
w mieście DZIŁANÓW - KALISZ

KARTKA POCZTOWA
MIECZYSEW
KOŚCIELNIAK 100.
29 I 1992 - 5 III 1993 rocznica
urodzin

50 lat
Kalisz
1953-2003

OSTRZEWOŁA
Kalisz - Kalisz

PRZYNA CHOCIMÓSKOŚCIER

000174
000202

10. ROCZNICA
WIZYTY W KALISZU
PAPIEŻA JANA PAWŁA II
4 czerwca 2007 r.

175 rocznica ur. Adama Asnyka
XVII Zjazd Asnykowień
Kalisz 12-15.09.2012

20 lat
Filatelistów Kalisz
1995-2015
09.10.2015 PAK

100 lat harcerstwa
w Jarocinie

PZF Zarząd Okręgowy w Kaliszu
ul. Adama Asnyka 59/64
G2-800 Kalisz

1899
113-11-2019

125. rocznica uruchomienia
linii kolejowej Jarocin - Leszno
1.10.1868 - 1.10.2013

63 Spółdzielnia
OKZ PZP „Jarocin”
ul. Kimanta A. Matroszki 66, 10-20713

ELGRÜSSE
AUS JAROTSCHEIN
Danzig

KALISZFENIKS
1814-2014

125
BUDYNEK
W OSTROWIE